
КАК ДА СЪЗДАДЕМ
ВКУСНА И КРАСИВА
ОБРАЗОВАТЕЛНА
ГРАДИНКА?
стъпка по стъпка

КАКВО Е ВКУСНАТА
ОБРАЗОВАТЕЛНА
ГРАДИНКА?

ВКУСНАТА БИО-ГРАДИНКА
е неизчерпаем източник на идеи
за уроци, ситуации, експерименти и лични
преживявания сред Природата,
тя е прекрасен инструмент за
ОТКРИВАТЕЛСКО УЧЕНЕ, при което се
формират навици и умения за цял живот

Вкусната градинка е РАСТЯЩА КЛАСНА СТАЯ с безкраен потенциал - покрай заниманията в нея, учениците спонтанно откриват принципите на екосистемния дизайн и интегралното мислене, осъзнават смисъла и връзките между изучаваните дисциплини и явленията от реалния живот, а ученето се превръща в откривателско приключение, изпълнено с позитивен емоционален заряд.

ВКУСНАТА ГРАДИНКА

е място, където децата и възрастните ЗАЕДНО имат възможността да играят и да се преоткриват в множество нови и вълнуващи роли, като:

СЪТРУДНИЦИ и партньори на природата, а не нейни господари.

УЧЕНИ, които изследват принципите на хармоничното съжителство на Човека с околния свят и неговото съзнателно запазване за следващите поколения.

АРХИТЕКТИ на едно ново пространство - красиво, полезно и... вкусно.

ТВОРЦИ, пресъздаващи в картини, песни, танци, приказки и поезия, вдъхновението от личния контакт с природата.

ЕКСПЕРИМЕНТАТОРИ, Които познават, прилагат и съпреживяват естествения РИТЪМ на природата и жизнените процеси.

ДИЗАЙНЕРИ на собствения си квартал и град, в който създават зелен оазис на плодородието.

ОТКРИВАТЕЛИ, които осъзнават, че всеки елемент и участник има своя уникална роля и принос в сложния и съвършен живот на цялата екосистема.

ТРАНСФОРМАТОРИ на общността, които заедно превръщат скучния заден двор в място за общуване с природата, за обмен на опит и позитивни емоции с хора от различни поколения.

КАК ДА СЪЗДАДЕМ
ВКУСНА И КРАСИВА
ОБРАЗОВАТЕЛНА
ГРАДИНКА?
стъпка по стъпка

ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ на Вкусната градинка

www.gradinka.zaedno.net

* зеленчукови лехи * пътечки * оградки * компости * билкова спирала * цветни острови * източник на вода * място за инструменти * хотел за полезни насекоми * образователни табла * маса и пейки * арт инсталации * зелена ограда * сензорни елементи * зелена ограда * уреди и съоръжения за изследователско учене

ПРИНЦИПИ НА ГРАДИНКАТА

За да функционира като пълноценна РАСТЯЩА КЛАСНА СТАЯ, в която децата могат СВОБОДНО и пълноценно да се придвижват, да работят с градинските инструменти, да изучават и изследват растенията и жизнените процеси, е важно още при планиране на зоната на Вкусната градинка, да бъдат съобразени и спазени няколко основни принципа:

ИЗБОР НА ТЕРЕН ЗА ГРАДИНКАТА

Къде ще бъде вкусната градинка?

Това е първият въпрос, който изниква в съзнанието ни, когато обмисляме създаване на Вкусна градинка.

Интересно е, че отговорът най-често е придружен от три движения - първо поглеждаме към земята, за да видим, къде има достатъчно ПРОСТРАНСТВО и лесен достъп до ВОДА за поливане, после вдигаме очи нагоре, към небето, за да видим, къде е слънцето и животворната му СВЕТЛИНА, и накрая идва... усмивката, когато внезапно разпознаем точното място, и успеем да "зърнем" красивите цветни лехи на бъдещата градинка.

Най-важните неща, които трябва да предвидим, когато избираме ТЕРЕН за нова градинка:

1. Слънце и сянка
2. Вода и поливане
3. Почва и компост
4. Семена и растения
5. Живи същества (пчели, червейчета, полезни насекоми и др.)
6. Пространство - достатъчно място за всички елементи - лехи, пътеки, табелки, маси и пейки.
7. Наклон - при повече от 15% наклон, трябва да се терасира

ПОЧВА / КОМПОСТЕР
СЕМЕНА / РАЗСАД
СЛЪНЦЕ
ЕЛЕМЕНТИ НА ГРАДИНАТА
ВОДА
ЖИВИ СЪЩЕСТВА
ПРОСТРАНСТВО
www.gradinka.zaedno.net

Няколко ОСНОВНИ СТЪПКИ

С ГРИЖА ЗА ЗЕМЯТА

* ПОВДИГНАТИ ЛЕХИ
* КОМПОСТ
* МУЛЧИРАНЕ
* АЛЕЛОПАТИЯ
* СЕМЕНА ОТ МЕСТНИ СОРТОВЕ
* ПОЛИВАНЕ С ДЪЖДОВНА ВОДА
* ОТКАЗ ОТ ПОЛЗВАНЕ НА ХИМИКАЛИ

С ОБИЧ КЪМ ХОРАТА

* ЕСТЕТИЧНА СРЕДА
* ЗЕЛЕНА КЛАСНА СТАЯ
* ВКЛЮЧЕТЕ РОДИТЕЛИТЕ И ОБЩНОСТТА
* ПРАЗНИЦИ НА ГРАДИНКАТА
* НЕКА ДЕЦАТА УЧАСТВАТ ВЪВ ВСИЧКО

www.gradinka.zaedno.net

ГРИЖА ЗА ЗЕМЯТА

ПОВДИГНАТИ ЛЕХИ

Удобни, практични, ефективни и съобразени с формата на терена, нуждите на децата и според наличните местни ресурси за изграждане

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

CULTIVE SU JARDÍN
PARA
CULTIVAR SU COMUNIDAD
CULTIVATE YOUR GARDEN
TO
ADOPT A Plant
JPC
Love the earth
helping
CREATE
LEARN-APRENDER

CULTIVE SON JARDIN
PARA
CULTIVATE YOUR GARDEN
ADOPT
JPC

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

Straw Mulch
Compost
Newspaper/ Cardboard
Grass Clippings
Rough Mulch
Branches
eco
films

ГРИЖА ЗА ПЪЛЗЯЩИТЕ РАСТЕНИЯ

Изработката на стабилни и красиви вертикални конструкции за растеж на пълзящите растения, е интересно предизвикателство за креативността на вашия екип.

Можете да използвате най-обикновени колчета, бамбукови пръчки и канап за стабилизиране на доматите и пълзящите растения.

Може да използвате мъдростта на нашите прабаби, които са използвали стратегически силата на Природата - първо са посаждали царевица и няколко седмици след като тя поникне и се стабилизира, в близост са посаждали бобовото растение - и по един естествен начин пълзящото бобово растение се увива около стабилното и високо стъбло на царевицата или слънчогледа.

Можете също така от рециклирани материали да си изобретите от мрежа и опорни колчета интересни по форма (тип иглу, зелен тунел, палатка или стена) конструкции, по които да пуснете да се увиват растенията и цветята - например телефончета.

Прикрепянето на растенията към конструкциите е добре да става с меки връзки, за да се предпазят нежните им стъбла от нараняване и да не се пресича движението на жизнените им сокове, като домати, тиквички, краставички и тикви.

МАТЕРИАЛИ: колчета, мрежа, въженца, меки връзки или нарязани памучни парцалки

www.gradinka.zaedno.net

КАКВО ДА ЗАСАДИМ В ГРАДИНКАТА?

АЛЕЛОПАТИЯ
растения-приятели

Засаждаме растенията по схемата
за комбиниране на партниращи си растения,
които взаимно си помагат и създават
устойчива и здравословна
среда за развитие

Растение	Най-добри съседи
Фасул	Моркови, краставици, зеле, грах, салата, магданоз
Цвекло	Лук, колораби, марули, зеле, нисък фасул
Брюкселско зеле	Латинка
Зеле	Фасул, цвекло, целина, мента, мащерка, салвия, лук, латинка, розмарин
Грах	Картофи, моркови, репички, ряпа
Картофи	Грах, фасул, зеле, царевица, латинка, невен, хрян
Моркови	Грах, репички, марули, лук, салвия
Целина	Домати, копър, фасул, зеле, праз лук, карфиол
Домати	Аспержи, фасул, целина, магданоз,чесън, моркови, лук, невен
Карфиол	Целина, фасул, латинка, вратига
Аспержи	Домати, магданоз, босилек
Краставици	Картофи, фасул, целина, салата, царевица, слънчоглед, латинка
Репички	Салата, грах, латинки, моркови

www.gradinka.zaedno.net

растения-партньори

Автор: Ани Кадийска

растения-партньори

Автор: Ани Кадийска

www.gradinka.zaedno.ne

РОТАЦИЯ НА КУЛТУРИТЕ В ЛЕХИТЕ

тайната на изобилието е в разнообразието

С грижа за почвата и плодородието, променяме мястото на различните култури в лехите.

За да съхраним почвеното плодородие и да предпазим градината от болести и вредители, е много важно, при засаждане на нова реколта, да редуваме последователно различните култури - кореноплодни, бобови, листни и плодни (домат, патладжан, пипер).

РАСТИТЕЛНИ КОМБИНАЦИИ, радващи всички сетива

Много интересна и забавна тема е създаването на тематични лехи, които превръщат ВКУСНАТА ГРАДИНКА в приказно и привлекателно пространство, което осигурява множество стимули за пълноценно развитие на всички сетива, атрактивни връзки между учебното съдържание и реалния живот, и много положителни емоции за всички.

Растенията, засадени в лехата "ПИЦА", напълно естествено се превръщат в урок по готварство, здравословно хранене, етикет на поведение при хранене и социализация. Освен Растяща класна стая, в която децата откриват за себе си и съпреживяват "пътя на храната," често зоната на Вкусната градинка се превръща в едно красиво, зелено и вълшебно място за игра, почивка и общуване.

Леха тип "ПЧЕЛЕН РАЙ - С ОБИЧ И ГРИЖА ЗА ПЧЕЛИТЕ" - в нея може да засадите ароматни цветя и билки, като например - телефонче, циния, петуния, латинка, роза, лавандула, калифорнийски мак.

Леха тип "ДЪГА" - с цветя и храсти, които цъфтят по едно и също време в цялата цветова гама (бяла ружа, жълт невен, оранжев тагетес, червена циния, синя камбанка, лилава астра, и много други)

Леха тип "ПИЦА" - пшеница, риган, босилек, пипер, тиквичка, рукола, царевица, слънчоглед

Леха "ТРИТЕ СЕСТРИ" - тиква, царевица, боб

Леха тип "ЗЕЛЕН ТУНЕЛ"

Леха тип "БОБЕНО ИГЛУ"

Леха тип "БИЛКОВА СПИРАЛА"

СЕМЕНА
ОТ МЕСТНИ СОРТОВЕ

Събираме, засаждаме, култивираме и съхраняваме семена и корени на местни растителни видове и уникални сортове

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

ПОЛИВАНЕ С ДЪЖДОВНА ВОДА

Водата е един от най-скъпоценните ресурси на планетата ни - тя е източник на живот и енергия. Способността да задържаме и използваме ефективно енергията на водата е много важна дейност, с която се грижим за запазване на базовите ресурси за живот на Планетата ни.

www.gradinka.zaedno.net

БИДОН ЗА СЪБИРАНЕ НА ДЪЖДОВНА ВОДА

www.gradinka.zaedno.net

! ПЪЛНА ЗАБРАНА

ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ХИМИЧЕСКИ ВЕЩЕСТВА в почвата и върху растенията !

За защита - прилагаме схемата за засаждане на растения-партньори и приготвяме естествени растителни разтвори, за да тонизираме и предпазим растенията от вредители, като например "копривен разтвор"

8.

БЕЗОПАСНА, ДОСТЪПНА и ЕСТЕТИЧНА СРЕДА

за откривателско учене чрез лично преживяване

Широки пътечки, високо повдигнати лехи, стабилно закрепени всички тежки вертикални елементи и конструкции за пълзящи растения, отстранени са острите и стърчащи предмети, осигуряваме достъпност за деца със СОП и техните родители

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

СЕНЗИТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ

за стимулиране и развитие на сетивата

Използваме различни настилки за пътечките (камък, дърво, пясък, чакъл), създаваме зони за стимулиране на различните сетива (допир, мирис, вкус, обем, цвят, форма, тежест, топлина, светлина, оцветяване, размер и др.), създаваме зони за учене чрез експериментиране, зелени тунели, къщички, които можем да използваме за провеждане на различни уроци - биология, музика, изкуство, жизическа култура, култура и традиция, здравословен начин на живот.

КАРТО-
ФИ

SCIENCEphotoLIBRARY

happyhooligans.ca
Rainbow Wind Chimes

agaagg

ЗОНА ЗА ОТДИХ И СПОКОЙНО НАБЛЮДЕНИЕ

- място за отдих, учене и наблюдение

Зона за отдих, спокойна работа и наблюдение, която е разположена сред или в непосредствена близост до градинката. Състои се от Пънчета-столчета, кръгла маса и дъска за рисуване с тебешири, които образуват зона за игра и тихо наблюдение на градинката, за работа в група или самостоятелно.

ВКЛЮЧЕТЕ РОДИТЕЛИТЕ

Доброволен принос на родителите и хората от общността

Най-голямото богатство на Вкусната градинка е солидарната общност от родители, приятели и съмишленици, в която всеки допринася с грижите и отглеждането на реколтата.

www.gradinka.zaedno.net

www.gradinka.zaedno.net

ПРАЗНИЦИ НА ГРАДИНКАТА

КУЛТУРА и ТРАДИЦИЯ

Децата изучават традиционни народни песни, танци, басни, традиции, обичай и обреди свързани с плодородието, запазени от по-старите поколения и се организират спонтанни Празници на вкусната био-градинка с цялата общност.

Всички са поканени на ПРАЗНИЦИТЕ НА ГРАДИНКАТА, когато заедно празнуват успехите и получават най-сърдечни благодарности и удовлетворение за стореното.

ЗАКЪЛИ ДЕЦА, РОДИТЕЛИ и ПРИЯТЕЛИ,
най-сърдечно ви КАНИМ на:
ПРАЗНИК
НА РЕКОЛТАТА
в нашата образователна
ВКУСНА БИО-ГРАДИНКА
ДАТА:
6 октомври - четвъртък
НАЧАЛО:
16:00 часа

AMERICA FOR BUL RIA
F O N D A N
Фон ия Аме гария

ДЕЦАТА УЧАСТВАТ ВЪВ ВСИЧКО

Децата трябва да бъдат активно включени и да допринасят във всеки един етап от създаване и развитие на Вкусната градинка

Дори най-малките могат да се включат в процесите на планиране,
изграждане, посаждане, поливане, грижа,
наблюдение, изследване, събиране на реколтата,
споделяне на радостта от постигнатата вкусна реколта

www.gradinka.zaedno.net

УМНАТА ГРАДИНКА
В ПРИРОДАТА ВСИЧКИ СИ ПОМАГАТ ДА ЖИВ
ЕДНА ЯДИВНА ГРАДИНКА Е НЕОБЯТНО ЦАРСТВО НА ЖИВОТА
В градинката на РАСТЯЩАТА КЛАСНА СТАЯ живеят милиони представители на петте царства на природата - еукариоти, прокариоти, гъби, животни и растения. И точно защото те живеят заедно, в дух на симбиоза, сътрудничество и приятелство, ние с вас получаваме изобилна и вкусна реколта + кислород за дишане.
ТРИТЕ СЕСТРИ -
ИНТЕНЗИВНА ЕКОСИСТЕМА НА МАЛКА ПЛОЩ
Това е гилдия от растения-приятели, която е била използвана още от нашите пра-родители в България - ЦАРЕВИЦА, БОБ И ТИКВА.
РАСТЕНИЯ-ПАРТНЬОРИ
Домат
Created by Zandra.net
www.gradinka.zaedno.net

"Ако ти имаш една ябълка и аз имам една ябълка и си ги разменим, тогава всеки от нас все още ще има по една ябълка. Но ако ти имаш идея и аз имам идея и си ги разменим, тогава всеки от нас ще има по две идеи."
Джордж Бърнард Шоу

АКТУАЛНО | БИБЛИОТЕКА | БЛОГ | ГРАДИНКИТЕ

Е-БЮЛЕТИН | ОБЩНОСТ | ГАЛЕРИЯ

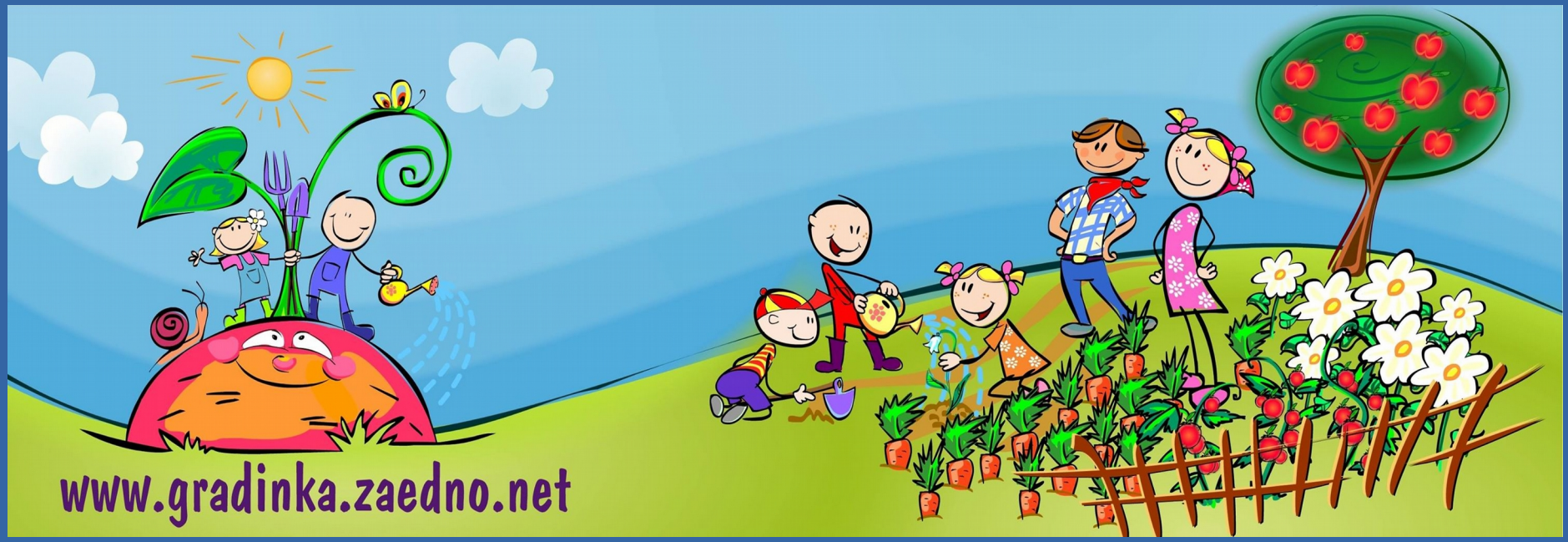

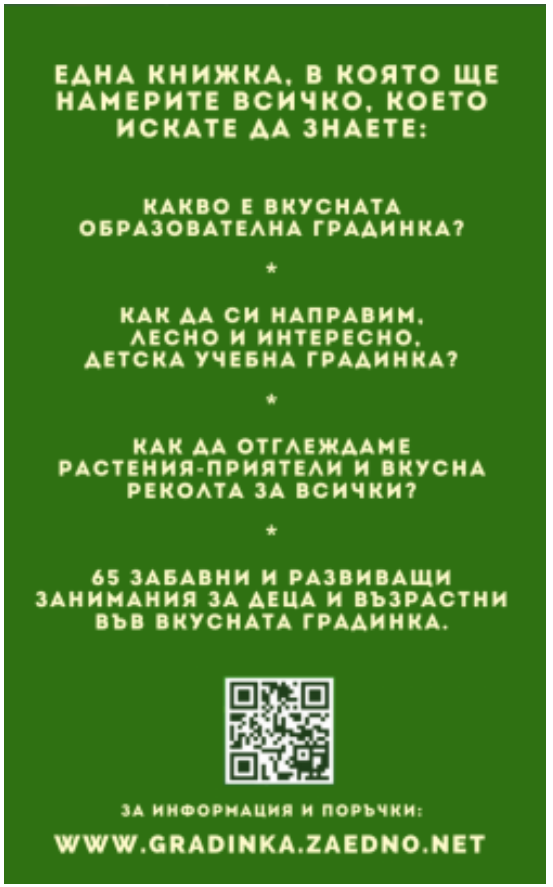
www.gradinka.zaedno.net

Facebook общност:

ВКУСНАТА ОБРАЗОВАТЕЛНА ГРАДИНКА

Наръчникът за Вкусната градинка е печатно издание със 148 цветни страници изпълнени с информация, идеи, насоки, споделен опит и добри практики за изработка на проект, изграждане и развитие на пълноценна и изобилна образователна градинка, както и богата колекция от образователни занимания и игри за деца и възрастни. Наръчникът е ценен ресурс за учители, педагози, терапевти, родителски кооперативи, образователни центрове и хора, които работят в областта на ранното детско развитие, откривателското учене чрез лично преживяване и устойчивото развитие на местните общности.

www.gradinka.zaedno.net